

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes óvra . . . . . 10 frt — kr.
Félóra . . . . . 5 . . . . .
Negyedóra . . . . . 2 . . . . . 50 . . . . .
Egy óra . . . . . 1 . . . . .
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MOR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábes petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesr hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Helyegdíj minden külön beiktatásért 50 kr.

Idegenek birtokszerzéséről.*]

Magyarországon az a r a n y b u l l a 26. pontja kizárta az idegeneket az ingatlan birtokok tulajdonából. Azóta 700 esztendőn keresztül a legféltékenyebben őrizték őseink a hazai földet, míg a Bach-korszakban 1852-ben kiadott császári ősiségi nyiltparancs halomra döntötte a magyar jogfejlődést — és megnyitotta az idegenek számára a birtokszerzés jogát.

A világon minden agrikultur állam törvényhozása az állampolgársághoz köti a jogosultságot.

Oroszország, Románia és az észak-amerikai Egyesült Államok közül is többen, sőt Németországban is állanak fenn ily korlátozások.

A gazdag iparosállamoknak nincs szükségük ily védelemre, de a tőkészegetény agrárállamok rá vannak utalva, mert kisajátítással fenyegeti őket a külföldi tőkepénz.

Vége is az mindegy, hogy fegyverrel foglal-e el valamely országot a külföld, vagy — megveszi azt.

Magyarországot két irányban fenyegeti ily veszély:

A kisbirtokokat a galiciái és orosz zsidóbevándorlók kerítik kezükbe, míg a nagybirtokokat a külföldi kapitalisták vásárolják össze.

*) dr. Baross Jánosnak az O. M. G. E.-ben április 20-án végzett felolvasásából.

Tragikomikus állapot, hogy míg telepítés után u j erővel akarjuk szaporítani parasztságunkat, addig a r é g i, már meglevőt pusztulni hagyjuk.

Épp ezért törvényileg kimondandó, hogy 100 kat. holdon aluli kisbirtokot csak kizárólag magyar honos birhasson. A fentemlitett bevándorlást pedig be kell tiltani, mert azok az elemek még nincsenek a morálnak és civilizációnak azon a fokán, hogy egy modern államban kereteibe beilleszkedni tudnának. A közép- és nagybirtokok kisajátításának megakadályozása már nehezebb kérdés.

Ugyanis az ily szigorú korlátozások ár depressziókat idézhetnének elő.

Vannak sokan, kik ezenkívül nemzetközi retorzióktól is tartanak, de ez reánk nézve nem veszélyes, mert vajmi kevés magyar ember akar külföldön birtokot vásárolni.

Ami az árdepresszió kérdését illeti, ez elkerülhető, ha kérdésünket a most megindított telepítési és a középosztály rekonstrukciójára irányuló akcióval egybekapcsoljuk. Ugyanis egy Országos Birtokbizottságot kell alakítani, a mely e három testvérkérdés megoldását vezetné.

Ezen bizottság jóváhagyása alá kell utalni minden külföldi egyén kérelmét, a ki valamely magyar birtokot meg akar szerezni. Ha a bizottság a birtokot telepítésre alkalmasnak találja — törvény által biztosítandó — elővételi jogánál fogva azt azon áron átveszi, a melyet a külföldi megajánlott.

Ha jó erdőbirtokról lenne szó, azt az állam vagy más holtkézi tulajdonos szerezhetné meg.

Csak ha egy esetben sem lenne használható, akkor adná meg a bizottság az átíratási engedélyt. Ezen engedélyt is azonban számos megszorításokhoz fűzné, melyek közt első helyen állana az, hogy idegen honos birtokán csak magyar honpolgár lehessen gazdatiszt.

A most tárgyalás alatt levő gazdasági törvény tervezete ezt a magyar holtkézi birtokokra kimondja; méltányos, hogy ezen megszorítás az idegen birtokokra is kiterjesztessék.

Annál is inkább fontos a kérdés ezen része, mert azt a politikai és társadalmi vezérszerepet, melyet a régi tulajdonos elpusztulásával a föld népe nélkülöz, a magyar gazdatiszteknek kell átvenni.

E társadalmi szempontok mellett óriási közgazdasági károk is fenyegetik az országot.

Az idegen tulajdonos összes ipari berendezését külföldről hozatja s ami fő, a föld jövedelmét utolsó krajczárig külföldön költi el; ez oly közgazdasági kára az országnak, hogy Parnell Írország gazdasági bukását csakis annak hasonló helyzetével magyarázza. Az ir birtokok tulajdonosai ugyanis jórészt angolok, kik az ir föld jövedelmét csak Angliában költik el, abból egy shilling sem jut Írországnak.

Munkácsy Mihály művészi pályája.

(1844—1900.)

Írta: **Szana Tamás.**

(Folyt. és vége.)

Második vallásos tárgyú festménye: „A Kálvárián,» (1884) folytatása és kiegészítése a Krisztus Pilátus előtt című képnek. A hatalmas mű a nagy történelmi dráma utolsó felvonását tünteti elénk, s világtörténelmi jelentőségét óhajtja kifejezni annak a bibliai jelenetnek, mely a hóhérok kezére adott Jézus keresztje körül folyt le. A kép két részből áll s nem az a rész a fontosabb, melyen Jézust a két látor közt keresztire feszítve látjuk.

A mit Munkácsy meg akart festeni, amit csodálatraméltóan fogott fel, és adott vissza, az a keresztrefeszítés aktusának következménye. A tömeg, megelőzve a hóhért, most szállt le a Golgotha lejtőjén: a farizeusok egyikét már megragadta az önvád: szalad a szomorú jelenet színhelyéről, mintha kísértet üzné; mögötte a lóháton ülő ember lelkében az irgalom küzdöklik a rémülettel; egy fiatal farizeus esdő gesztusokkal arról igyekszik meggyőzni hófehér szakállú öreg társát, hogy nem történt igazságtalanság, de ez egészen meggyőnyed gondolatainak súlya alatt és

sehogy sem képes megnyugtani a lelkiismeretét. A kép baloldalán dult arczu, lelkiismeretökkel küzdöklik alakok tanuskodnak arról, hogy az eszmék, melyekért a keresztrefeszített kinhalalt szenvedett, csak annál erősebben élnek. A mester ezt az eszmet még magasabb kifejezésre juttatja amaz ifju alakjában ki az előtérben fordul a kereszt felé s szíve mélyéig megindulva látja Jézus utolsó szavait. Ebben az ideális alakban Munkácsy magát az ifjuságot festi, mely egész lelkét kitárja az új eszméknek, hogy átadja azokat a következő nemzedeknek.

A nagy vallásos képziklusba a középső darabot: az „Ecc homo» t éppen tizenkét évvel később (1896) ekelte be Munkácsy Mihály. Itt foglalkozom véle, hogy a Krisztus-képek csoportja teljessé legyen, bár mint a mester utolsó nagy munkáját, akkor kellene bemutatnom, midőn Munkácsytól szellemi összerokadásának szomorú pillanatában bucsút veszék. A festmény azt a jelenetet ábrázolja, midőn Pilátus az üdvözítőt homlokán a töviskoronával, vállán a megalázás szégyenjelével: a biborpalásttal vezeti a csöcselék elé a jeruzsálemi törvényház oszlopos csarnokában. — Folytatását látjuk a Krisztus elítélését követő nagy momentumnak, ugyazokkal a fanatikus, türelmetlen és kiengesztelhetetlen ala-

kokkal, kik már a mester első nagy képeről ismerősök előttünk. — A kompozíció jobb oldalát oszlopos erkély foglalja el, egyszerű lépcsőzettel.

Középen lelki nyugalmának teljességében a megalázott üdvözítő áll, fején tövis koronával, mellette Pilátus, ki éppen bemutatja őt a fanatizált népnek: Ecce homo! E két alak mögött a római katonaság képez sorfalat, valamint katonák foglalják el az erkélyhez vezető többi lépcsőket is. Rideg, komor alakok, kik éles ellentétet képeznek a törvényház udvarán zajongó, csoportosuló, és toladó csöcselékkel. Ez a sürgő-forgó tömeg tölti be a festmény kétharmadát.

Az egyik csak tanuja akar lenni a nem mindennapi látványnak; a másik már tele torokból kiabál; sőt akad olyan is, a ki az oszlopos erkély elé furakodik s ökleit emeli az üdvözítő felé. Közvetlen közelében látjuk Magdolnát, kibontott szőke haja összekuszálva fájdalmában, kétségbeesésében fehér kezeit tördeli. Mária, az üdvözítő anyja, szintén tanuja a megalázott jelenetnek. Ő azonban néma fájdalommal az erkély felé toladó nép közt marad s elalélva roskad János apostol karjai közé. Arcza a fölmagasztosult fájdalom beszédes tükre s bár meglehetősen el van rejtve a kompozícióban, a festmény

A kérdés illetően való megoldása felelet egyúttal Beksics Gusztáv mostanában megjelent több rendbeli röpiratára, melyekben ő a hitbizományok mobilizálását (vagy legalább is áthelyezését) óhajtja, mert azok a magyar nép terjeszkedésének útját állják. A hitbizományok 2 millió 300 ezer katasztrális holdat tesznek ki, melyeknek 45 százaléka szántóföld.

Az «idegen kéz» birtokainak végösszege 1,500.000 kat. hold — de ebből 55% a szántóföld — tehát körülbelül annyi, mint a hitbizományok által leköltött terület.

Ha tehát a magyar nép propagációjának teret akarunk nyújtani, az idegenek birtokait használjuk fel a telepítés céljaira. Így legalább a hitbizományok által védett magasabb nemzeti érdekek (? Szerk.) is sértetlenül megmaradnak, míg az idegen birtokok által okozott társadalmi és közgazdasági veszélyek is szanálhatók.

Helyes birtokpolitikával nem egyeztetelhető össze az, hogy a forgalomban képes magyar földnek $\frac{1}{10}$ része ma már idegen kézre került. Nemcsak a baj tovatérjedését kell megátolnunk, hanem a már kisajátított magyar földet is vissza kell szerezni a magyar népszáma számára.

Ezekhez az O. M. G. E. közgazdasági bizottsága hozzájárult és az óriási fontosságú kérdés sikeres megoldása érdekében nagy politikai és társadalmi akció megindítását határozta el.

Debreczen, május 8.

A pénzügyi bizottság tegnap d. e. ülést tartott, melynek tárgya első sorban a magyar-román határ vonal jelének kicserélése folytán felmerülő költségek fedezésére szükséges hitel engedélyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása. Ez a törv. javaslat következő:

„1. §. A magyar királyi és román királyi kormányok közt a magyar-román határvonalon a határ jelzése céljából felállított határoszlopok és határhalmoknak szilárdabb szerkezetű határjelekkel való kicserélése iránt megalapodás létesülvén, ezen munkálatok végrehajtására, nevezetesen a fából készült s a határ menetének jelzésére szolgáló oszlopoknak vasoszlopokkal, az ugyancsak a határvonalon a határ menetének jelzése céljából emelt földhalmoknak és kőrakásoknak pedig terméskő faazatból készült halmokkal való kicserelésére, mely munkálatok költségeit felerészben a román állam viseli, a belügyminiszter részére kétszáz ezer korona rendkívüli hitel engedélyeztetik.

Ez az összeg a pénztári készletekből fedezendő s a belügyi tárca 1900. évi rendkívüli kiadásai közül az átmeneti kiadásoknak (VII. fejezet.) 8. címénél (általános közigazgatási kiadások) külön rovat alatt számlázandó el.

2. §. Jelen törvény végrehajtásával a belügyminiszter bizatik meg, ki e tekintetben a pénzügyi és kereskedelmi miniszterekkel egyetértéssel jár el. Széll Kálmán.”

Ilyen oszlopjelző oszlop és halom összesen 401 lesz. Az oszlop közepe táján két oldalt egy-egy táblácskára M. O. és a másik részön R. betű, továbbá az oszlop száma lesz bevéve. A határhalmok ketméteres átméretű, betven centiméter magas tojásdad alakú terméskövek lesznek s ugyanolyan jelzőtáblákkal ellátva, mint a határoszlopok.

Másik tárgya volt a p. ü. bizottsági ülésnek a Bud pest székesfőváros területén, új királyi zálogház épület emeléséről szóló keresk. miniszteri törvényjavaslat.

A képviselőház ülése.

Tegnap -- máj. 7. -- rohamosan végezték a képviselőház ülésével, 10 óra után elkezdték s már 11 óra 15 perczkor el is végezték.

Az elnök Perczel Dezső jkv. hitelítés után bejelentette Ugron Jánosnak a székelyudvarhelyi kerületben képviselővé megválasztatását; ezt az állandó igazoló bizottságnak adtak ki.

Bence Gyula, a zárszámadás-vizsgáló bizottság előadója bemutatta az 1899. év utolsó negyedében történt tulkiadásokról a bizottság jelentését. Annak idején napirendre tűzték.

Ezután harmadszori olvasásban elfogadták a beruházási kölcsönről szóló törvényjavaslatot.

Bence Gyula előadó ismertetése alapján elfogadták a tízevi államháztartás és a 30 évi államháztartásról szóló jelentést.

Elnök javasolta, hogy a legközelebbi ülés szerdán d. e. 10 órakor legyen s arra a hirdetési bélyeg eltörlesztéséről és a szeszkontingensről szóló törvényjavaslatot tűzze.

Tibaly Kálmán, miután Munkácsy temetése délután lesz, kéri, hogy ez az ülés ne tartson tovább délután 1 óránál.

Széll Kálmán most igen engedékeny kedély állapotban, előbb hozzájárult ahhoz, hogy akár fél egyig tartson az ülés. Ha sürgősek nem volnának a tárgyak, azt indítványozná, hogy ne legyen ülés.

Pichler Győző tekintettel Munkácsy érdemeire azt javasolta, hogy szerdán ne legyen ülés.

Széll Kálmán ekkor meg ahhoz járult, hogy szerdán ne legyen ülés.

Elnök ezek szerint úgy módosította javaslatát, hogy a legközelebbi ülés csütörtökön legyen s arra tűzessenek ki a proponált tárgyak.

A jegyzőkönyv hitelesítése az elnök az ülést, mint már fennebb jeleztük 11 óra 15 perczkor bezárta.

egyik legszebb részleteve valik a jellemzés nagy ereje által. A jelenetek alig van olyan szereplője, amelyek valamely határozott gondolatot, vagy erőt ne képviselne. A mester vezetés betegége azonban már nyomokat hagy a nagy vaszon egyes részein. Az előtér alakjainak egy része el van rajzolva, az eset kezelés gyakran tetovázó, a légtülvatok sok helyen hiányosak. Egyes helyeken habozás, eleroyedés látszik; bár viszont vannak olyan részletek is, melyek még mindig egész erejében mutatják Munkácsy karakterizáló képességét.

Felbe szakítottam a mester munkaságának időrendben való ismertetését, hogy együtt mutathassam be vallásos tárgyú kompozícióit. Nem szólottam a családi öletből vett bajos genre képeiről, melyeket ugyszólván a pihenés óraiban festett; nem szólottam tájképeiről sem, melyekben a természet átérzésének oly magas foka nyilatkozik meg, aminővel csakis a legnagyobb mesterek vásznain találkozunk: mellőztem sokat kritizált alkotását: «Mozart-ot» s az «Első felhevülés»-t is, de vissza kell térnem a bécsi császári műtörténelmi muzeum menyezetképehez (1884) s a magyar kormány megrendelésére készített «Honfoglalás»-hoz 1894 mely utóbbi hosszas és kínos töprengéseknek volt előidézője, s nem kis befolyást gyakorolt a mester szomorú katasztrófájának siettetésére.

A bécsi menyezet-kép elkészítésére Munkácsy mindjárt Makart halála után kapott megbízást. A képzőművészetek apotheosisának megfestése várokozott rá a muzeum körcsarnokában, hol Munkácsy a renaissance korszak alkotó alakjait csoportosította a II. Gyula pápa pahlolya alá, egy oszlopos körcsarnokba

mely remek folytatását mutatja a császári muzeum lépcsőházának. Komponáló képessége talán soha sem nyilatkozott meg olyan fényesen, mint a mosolygó olasz eg teljes búbáját mutató menyezetképen. Midőn egyes alakot behathatóan tanulmányozott, s úgy rendezte el őket, gyakran a legmerészebb rövidítésekkel használva, hogy azt az újabb idők egyetlen dekoráló művésze sem végéabette volna nagyobb virtuozitással. Az óriási kepről a halhatatlanok egész serege tekint felénk s Munkácsytól nem vehetjük rossz neven, hogy köztük szerényen elhúzódva magának is helyet keresett.

Talán még több előtanulmányt és töprengést követelt tőle az új országházunk számára megrendelt történelmi kép. Munkácsyra itt az a nehéz fejadat várokozott, hogy a hagyományon alapuló monda felhasználásával, saját hazafias érületéből szívének, felkesedésének sugalmazásából teremtsen meg a honfoglalás nagy momentumát szemünk elé állító képet. Magának kellett megalkotnia a jelmezeket fegyvereket, típusokat egyaránt. Ha nem bolygatjuk, vajjon az a deli méltóságteljes, jóságos arczu Árpád igaz mása-e a nomád nép vezérének, vajjon azok a fegyverek azok jelmezek olyanok voltak-e a honfoglalás idejében, mint a minőknek azokat Munkácsy kepen élénk tünteti, hanem csak azt vizsgáljuk, hogy a mester képe tesz-e rank ol an magasatos, lelekemelő hatást, mint a minőt egy ilyen jelenetnek elő kell idéznie: be kell vallanunk, hogy Munkácsy a «Honfoglalás»-ban is a leghatasosabb alkotások egyikével ajándékozta meg nemzetet.

A «Honfoglalás» nem egyszerű czeremónias kép, a minőt újabb időben nagyon sokat

festettek, hanem a hazai fényes multért lelkesülő művész almainak és tudásának megnyilatkozása. Ilyen művet csak az a mester alkothatott, ki érezte hogy most nemzetének dolgozik s azt kell munkájába bele öntenie a mi művész: egyéniségben a legértékesebb.

Munkácsy, egyik életirójának állítása szerint, a «Honfoglalás»-t tartotta az igazi, a legjobb képeinek. Most hogy a mester halála után nagy alkotásainak egész során végigtekintek, úgy találom hogy ez a nyilatkozat csak az apa gyöngesége lehetett, ki gyermekei közül mindegyik legutolsóit dedelgetni szeretének egész melegevel. Munkácsy művészi genieje ebben a kompozícióban már azért sem nyilatkozhatott meg a maga teljességében, mert az alkotó és alkotó erejét a megrendelés föltételei ha meg bénítottak is, de teljes szabadságban minden bizonynyal korlátoztak. Nem, Munkácsy nagysága nem a honfoglalásból sugárzik felénk fényében, hanem azokról a régi alkotásairól, melyekben őt csakis a saját művészi ösztöne vezeti a teremtés nagy munkájában. Ezekben a művekben paratlanul nagy ő és u'ánoozhatatlan. A leggy-zerűbb eszközökkel ér el bámulatos hatásokat, úgy, hogy még az előadás művészetében is fölülmúlja kortársait. A mihez fog mindenben mesternek, az isten különös kegyelméből való alkotó erőnek mutatja magát.

Ha tájképeit nézzük, azt hisszük hogy elsőrangú tájképfestő talentum, saját hangulatának érzéseinek annyira beszédes tükrévé tudja tenni az őt környező természetet; ha vidám genreképei állauak előttünk, kedéyének mélyége és szubjektivitása buvól el, míg elbeszélő műveiben: a «Siralomház»-ban az Éjjeli csavargók-ban s a «Zálogház»-ban nagy objektí-

A berlini napok.

A német trónörökös nagykorúsítása a jelenlegi berlini ünnepségek fő és fénypontja vasárnap nagyzerű pompával ment végbe. Az ünnepélyes aktus a híres várkapornában folyt le.

De 11 órákor jelent meg Ferenc József császár és király a várkapornában porosz tábornagi egyenruhában. A szertartás közönség énekével kezdődött, ezután Dryander udvari lelkész beszélt. Majd újra karének és áldás következett.

Ekkor jött sorra az eskütétel. Plettenberg az első testőrezred ezredese az oltár elé lépett első zászlóaljával és meghajtott a zászlót. Mellette állottak Boeck és Pollach, Kasel és Moltke tábornokok. Miután a császár is előlépett, a trónörökös esküre emelte keztyűlen jobbát, balkezét pedig a zászlóra tette. A főhadsegéd elmondta a zászlóesküt, a melyet a trónörökös fenhangon mondott utána. Azután a császár kezét szorított a trónörökösrel, kétszer megcsókolta, míg a trónörökös kezét csókolt atyjának. A zenekar rászendített Nassaui Vilmos dalára, a Lustgartenben pedig diszlóvések dördültek el.

Ezzel a nagykorúsítás ünnepi aktsa véget ért.

Deután félkettőkor az osztrák-magyar nagykövetség dejennert adott, melyen a király is megjelent. A dejennert alatt Vörös Miska cigány zenekara játszott.

Melto befejezése volt a berlini uapoknak az a bucsú, amely 6-án este 7 órákor volt a császári párnál.

A diszebeden Vilmos császár a vendégek üdvözlése után a következőket mondotta:

A mélyen megödült atyái sziv szól Önökhöz ebben a pillanatban és legbensőbb halálával eltele erre kéri Önöket, fogadják Önök vagy szuverénjük legszivesebb közszónetemet azért, hogy ide ötfek megünnepelni velünk ezt az ünnepet. Felsőgtek megjelenése és anyai rokon kiküldése az európai szuverének részéről, elsőrendű világtörténelmi momentumot teremtett egy egyszerű családi ünnepből. Nem merem ezt a hódolatot, mint nekem szólót tekinteni, ámdé azt hiszem, azt következtethetem belőle, hogy ezzel a

vitása. és jellemzési ereje vonja magára csodákozásunkat. Ma a genre remekét festi meg holnap már nagyszabású történelmi kép áll elénk, melyen nem tudjuk a mély gondolkodót bámuljuk-e vagy az emberi érzelmeihez szóló poétát? És alig ragadott el a filozófiai mélységeket mutató történelmi képpel, már a bibliában talál inspirációt s a világtörténelem egyik legagaszosabb jelenetét veti vásznára. Fényes pályáját szédületes gyorsasággal futja meg, mindig azt hisszük, hogy már elérte a csúcspontot s mégis minden következő munkája újabb meglepetés. Nem hasonlít senkihez, azokhoz legkevésbé, a kiktől tanult: minden ízében eredeti s éppen ezért iskolát sem tudott teremteni, mert azok a kik utánozni akartak csak egyes külsőségeket lesték el tőle, de de alkotási módjának műhelyébe betekinteni már nem voltak képesek. A mit nyújtott, mind annyira eredeti, annyira sajátos volt, hogy csak az ő művészi egyéniségéből fakadhatott csak az ő érzelem és es gondolatvilágának lehetett visszatükröződése.

Munkácsy tagadhatatlanul egyik legérdekesebb alakja a művészetek történetének. Igazi tüneményes tehetség, a minovel egyes nemzeteket csak nagy időkösben és jó kedvében szokott megajándékozni a gondviselés. Az ily tehetségek pályafutását kimérni, megjelölni a lehetetlenséggel határos. Föltűnnek, hogy ragyogásukkal bámulatba ejsek a világot de értékük t mérlegelni helyüket társaik közt kijelölni alig lehet. Es nem is ara való, hogy közönségs kategóriákba sorozzuk őket. Magukban állanak s nem tükir a másokkal való összehasonlítást, mert igazában csnkis magukhoz hasonlitanak. Munkácsynk csak egy volt, csakis egy.

közös ünneppel Európa valamennyi állama elismeri velünk, hogy a német birodalom és Poroszország ama politika következtében amelyet követtünk, mindenkivel bekesseben és barátságban elbe. De szeretném benne a jövőre oezve is azoknak a közö. kapcsoknak a kifejezését látni, amelyek Európa valamennyi uralkodóházát egyesítik s a melyek ugyanazon az alapon nyugosznak, a melyen a mi házuk felepült: a hagyományon. Miben áll ez, már elmondattott a templomban: a népért és hazáért való buzgó komoly munkában, a fokozatos építésben, az uralkodó és a nép örömeinek és bajának közös elviselésében és ennek elődeim vetettek meg alapját az Isten által kijelölt feladatuk udatában. Az Isten rendelte feladatnak ez a tudata épp úgy hatja at az uralkodók és fejedelmek mindegyikét mint bennünket. Poharamat a felségek egészségére, a szuverének, valamint valamennyi ma itt levő drága rokon egészségére emelem, azzal a kivansággal, hogy nekik is meg legyen munkájokban, kinek a maga része szerint, ez az elégtételük, hogy érzik, hogy népük es hazájuk halas irántuk munkájukért mint irántam az enyém. Az itt jelenlévő és képviselt szuverének es fejedelmek egészségére üritem poharamat.

Erre Ferenc József király így válaszolt:

A midőn poharamat kedves kereszt fiam, a trónörökös egészségére emelem, aki ma lepi at a nagykorúság küszöbét, mindenekelőtt szükseget érzem annak, hogy nekem kedves szüleinek ezen az örömnapon legbensőbb szerencsekívánataimat fejezzem ki. Maradjon meg a szülei szeretet meg sokáig a nemes herczeg számára. Érje ol azt, hogy ifju erejének csirái kifejlődnek a komoly munkában, de friss bátorsággal es Istenbe öntett bizalommal képezze ki magát arra a magas es nemes hivatásra, a mely reá vár. Nagyon örülök, hogy a nyilvános életbe való belépeskor itt üdvözölbetem. Szerencses előjelet látok ebben arra, hogy az elődök egyetértése es hűsége tovább fog elm a jövő nemzedékekben Isten áldja es övja a trónörökösöt.

A diszebedet megelőzőleg Ferenc József király 6-ikán déután egyenkint magankiballgatason fogadta a Berlinben akkreditált összes nagykövetekeket. A követekek testületileg jelentek meg es Szögyén-Marich László osztrák-magyar nagykövet mutatta be őket a királynak. A szövetségénács tagjai Hohenlohe herczeg birodalmi kanczellar vezetése alatt tisztelgetek a királynál, a ki nagy részükkel igen barátságosan beszélgetett.

A diszebed után meg Ferenc József király Vilmos császárral kikocsizott a városba, hogy megnézze a kivilágítást. Ő Felsege több ízben bámulatát fejezte ki a nagyszerű kivilágításon, amely különösen az Unter der Lindenen páratlan volt. Kevéssel 10 óra előtt a felségek megjelentek a pályaudvaron, ahol számos udvari méltóság, továbbá Kopp biboros es a Berlinben időző összes német herczegek vártak, az utóbbiak osztrák magyar ezredeik egyenruhájában. A király odalépett Szögyény-Marich László nagykövethoz es felesegéhez es köszönetet mondott nekik a szép fogadásért, a melyben részesítették, valamint szeretetreméltó faradozásukért.

A király este tíz órákor utazott vissza Berlinből s 1 óra 20 perczkor érkezett meg Bécsbe s Schönbrumba hajtatott.

Ferenc József ő felsége berlini tartózkodása alatt Goluchovszki gróf külügyminiszter es Bülow gróf államtitkár között, valamint Beck báró tábornag, a vezérkar főnöke es Schlieffen tábornok közt több ízben beható értekezés folyt.

Azon reggeli alkalmával, a melyet Schlieffen tábornok, a nagy német vezérkar főnöke, Beck báró tábornag, a vezérkar főnöke, felköszöntöket is mondtak, amelyekben szíves szavakban ünnepelték a két hadsereg barátságát.

A háboru.

Roberts lord megkezdve az előnyomulást meglepő gyorsasággal nyomul előre az Oránzi harczterep. Csapatai után mennek a nagy élelmező hadoszlopok, ami azt mutatja, hogy Roberts a legkomolyabban hozza fogott a nagy hadmiveleti tervének végrehajtásához. Utjának első célja Vinburg elfoglalása s a buroknak erről a vidékről való előzése. Két részen operáltak az angolok Vinburg ellen, Roberts serege zömével nyugat felől közeledett addig Hamiltontabornok, a ki Tabanehuból jött, a déli bur hadoszlopot szoritotta vissza, a burok egyébként komoly ellenállás nélkül vonultak egyre följjebb.

Roberts lord május ötödikén szombaton érkezett a Vet folyóhoz, a mely közvetlenül a burok hadállása alatt folyik el. Három ízben is megkísérelte Roberts a folyón való átkelést, de a burok borzasztó heves agyütüzéssel mindannyiszor visszavonulásra kényszerítették.

Huttont angol táborioknak végre nagy kanyarodással sikerült a folyón átmenni s a burok jobbszárnyát megkerülni. Később ugyanazon a helyen átkeltek a Veten az összes angol csapatok. A burok, ugy látszott, ettől sem ijedtek meg, sőt védelmezni akarták pozícióikat.

E közben hire jött, hogy Hamiltontabornok a hátuk megett elfoglalta Vinburgot, erre a burok, nehogy két tűz közé kerüljenek, gyorsan visszavonultak. — Roberts lord most már bevonult Vinburgba is.

A burok állítólag Kroonstadtba vonultak vissza, hol Transzvál határa előtt utolsó védelmi pozíciójuk van. A kroonstadti hegyeken állítólag már föl is állították a burok messzebördő agyúkat. Roberts lord azonban az ő terve szerint, mely mindenben elüt az előbbi angol praxistól, valószínűleg utat fog keresni, hogy a burok hadállását kikerülje es más oldalon próbál átkelni Transzvál határán.

A nyugati oldalon is elég sikeresen mennek előre az angolok. Bartontabornok visszazoritotta a burokat a Vaal folyónál, a melyen átkelt s most utban van Mafeking felé. Egy újabb távirat jeleni, hogy Mafeking már föl is szabadult; a fölmeutő angol sereg meglepte es fogságba ejtette az egész bur sereget (számra nézve háromezer embert), amely a várost ostromolta.

Háromezer bur került ilyenképpen angol fogságba. Délről jött e a felmentő sereg Bartonnal, avagy észak felől, a távirat nem mondja meg. A háromezer bur elfogása nagyobb katasztrófa ez időszerint a buokra még Kronje kapitulációjánál is, mert ez a sereg volt az egyetlen a nyugati oldalon s az angolok utja most már szabad Johannesburg es Pretória felé. Nem lehetetlen, hogy a katasztrófa miatt a burok nem fogják védelmezni Oránzban Kroonstadot sem, — hanem visszavonulnak Transzválba Pretóriába es Leydenburgba, a mely városokat olyan rendkívüli erővel készülnék megerősíteni, hogy legalább egy évig kibírják az ostromot.

Az asantik lázadása.

London, máj. 7.

Nagyon aggasztó hírek érkeznek az Asantik országából az aranypartról. Az asantik fölkelése igen nagy mértéket ölt s már eddig is több véres harc folyt köztük es az angolok közt. A kormányzó sürgösen kért segítséget:

Hentaller Lajos adománya.

Debreczen, máj. 8.

Hentaller Lajos országgyűlési képviselő, pártunk oszlopos tagja szép ajándékkal lepte meg a debreczeni kollegiumot.

Értekes szabadságharcsi ereklyegyűjteményét a most létesítendő, Ferenczy Gyula akadémiai tanár kezdeményezéséből felállítandó szabadságharcsi ereklyemúzeum részére adományozta.

A nemes tetről, mely Hentaller Lajos lelkes magyar szívét dicseri a következőket jelentjük olvasóinknak!

Hentaller Lajos országgyűlési képviselőnek a magyar szabadságharc idejéből tudvalevőleg rendkívül érdekes ereklige-gyűjteménye van, melyet az 1896-iki országos kiállítás alkalmával bronzéremmel és oklevéllel tünteték ki. A körülből 200 darabból álló gyűjteményben van néhány drb. 1848—49-iki hirlap, proklamatio és röpirat is. Hentaller ezt az érdekes gyűjteményt, a mely egész kis muzeum, most a debreczeni ev. re. kollegiumnak adományozta. Hentaller ritka küldeményét a kollegium vezető férfit nagy örömmel fogadják s Ferenczy Gyula akadémiai tanár, a kollegium főkönyvtárnoka meleg hangú levélben mondott érte köszönetet.

Bontják a pályaudvart.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, máj. 2.

A debreczeni állomáson a vonatok f. évi május hó 9-én az éjjel Budapestről 2 óra 33 perczkor érkező 1706-os számú vonattól kezdve már nem a régi felvételi épület, hanem az építés tartamára készített ideiglenes állomás épület előtt fognak megállni, illetőleg a forgalom az új épület előtt fog lebonyolítani.

Mikor a debreczeni országos diákkongresszus vendégeit fogadta a rendező bizottság, Boczán Elemér, a mi derék állomásfőnökünk több ízben kérdezte:

— Mikor mennek el a vendégek, rendező urak?

Mi újságírók kissé különösen néztünk a kérdés után.

— Hát Boczán Elemér olyan hamar szeretné el Expediálni a vendégeket Debreczenből?

Pedig hát Boczán Elemér csak azért volt kíváncsi az elmenetel pontos idejére, mert már a múlt hónap végén befejezett dolog volt a régi pályaudvar lebontása, nem akarta, hogy a rombolást vendégeink is lássák.

A kereskedelemügyi miniszterium rövidesen impozáns pályaudvart fog építtetni a régi helyébe, a mely a modern építészet és technika minden vívmányával büszkekedni fog.

A jó öreg „indóház”, a mely becsülettel és tisztességgel szolgált annyi éven keresztül, por lesz. Téglá darabjai az új palota alapját fogják képezni, eltemetve láthatatlanul.

Pedig azok a téglá darabok, az az odon épület sokat tudnak regélni.

Valamikor csillogó mezbe öltöztették a sárga falakat, — feldiszipítették az odon ablakokat.

Királyt várt akkor Debreczen.

Ő felsége Ferencz József ennek az ócska állomásnak várótermében pihent meg pár perczig, itt fogadta másodszer Debreczen népének hódolatát.

Innen vonult be a debreczeni nép örömrivalgása közepett a városba és elutazásakor itt beszélgetett magyaros kedélyvel ősz polgármesterünkkel és a városi tanácsossal, megdicsérvén a város haladását.

Most már rom lesz az épület. Helyet ad egy hatalmas palotának, melyet megcsodál az utazó közönség.

Mikor az első csákány levágódik az ősz épületbe, a tavaszi szellő bizonyára elfogja susogni:

„Sic transit gloria mundi!”

Munkácsy Mihály halála.

Éjfél óta emeletes ravatalon áll a mester koporsója. Körülte mindenütt lázas munkája folyik a kegyeletnek. Művész es mester ember dekorál, fur, farag és acsol, hogy méltó környezete legyen a nagy halottnak, a mikor koporsójához zarándokol a nemzet, a melynek büszkesége volt és marad a művészet örökkévalóságában. A nagy mozgalmaság centruma a szobrok terme, a melyet már tegnap kiürítettek, hogy helye legyen a ravatalnak. A fal és a sok oszlop csupa fekete posztó, csak a háttérben szakitja meg az egyhangu feketeséget a nagy fehér kereszt a koporsó mögött. A lépcsős ravatal tetején a koporsón egy gyászfatyolós bokréta s egy babér koszorú fekszik. A koszorú nincs felírás. Az özvegy hozta s irás helyett forró könyekben sirta el fájdalmas mondanivalóját.

A képzőművészeti társulat tegnap a következő gyászjelentést adta ki:

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat a legnagyobb gyász hazafias bánatával tudja, hogy örökemlékezetű Tiszteleti tagja

Munkácsy Mihály.

1900 május hó első napján Endenichben, Bonn mellett meghalt.

Az Ő Génusza minékünk volt legszebb ékességünk, legnagyobb büszkeségünk, de művészetének a faklyája szerteszórta fényét az egész világra... es most, hogy kialudt örökre, együttérzik mivelünk a gyász vigasztalan sötétségét miundazok, a kik ismerték és csodálták sz Ő nagy viagosságát.

Ravatalát az Ő otthonában, a műcsarnokban fogjuk fölállítani, hogy onnan kísérjük el utolsó nagy útjára, a honnan egykor a világ meghódítására elindult.

Porladó testét, a nemzeti gyász minden pompájával szerdán, május hónap 9-i én, délután, negyedfél órakor, a magyar állam fogja halás szívvvel visszaadni az anyaföldnek, a melyből származott, a hazai földnek, mely örök halás termékenységével fogja életre kelteni szellemnek, eszméinek dus vetését.

Az özvegy részvéltárogatói sorában az első közt W l a s s i c s Gyula kultuszminiszter, a ki M u n k á c s y özvegyét a Royal-szállóbeli lakásán felkereste s ma a és a kormány nevében tett részvétnyilatkozatot. A miniszter ezután a ravatalnál is megjelent s két koszorút tett a koporsóra: egyet a kormány, egyet a kultuszminiszterium nevében.

A halálhíre Párizsban is óriás részvételt keltett. Mint nekünk írják, a lapok hosszú cikkben emlékeznek meg a nagy mesterről, ki egyike volt azoknak a párisi királyoknak, kiknek szalonjaiban egész Páris hódolt. Föl-elevenítik az apró reminiscenciákat, a melyek a Parc Mnocau-i palotájához fűzik mind azokat, a kiknek neve ismert párisban. Es a képzőművészeti kiállításban a látogatók ezrei meghatottan állnak két kép előtt, melyeken egy egy lazan odakötött fekete fatyol jelenti a nagy gyászt, mely a művészek világát örökre Munkácsy halálával.

A gyászteremtés intézkedései már javában folynak. Az egyházi szertartást Dessewffy Sándor csanádi püspök fogja végezni fényes papi segítséggel. Mint diakónus ifulánások Várady Árpád dr. miniszteri osztálytanácsos es Szeber Vince apátplebanos fognak asz-szisztálni.

Munkácsy 1896-ban komolyan foglalkozott a hazatérés gondolatával. Mutatja ezt egy levele is, amelyet Rakóczy Károlynak a Budapesti Hazfelügyelő Egyesülete elnökének írt, a ki telket kinalt neki megvételre Rakóczy ur szíveségéből itt közöljük ezt a levelet, a melyet Munkácsy Párisban 1896 február 26-an adott postára:

Igen tisztelt uram! Szíves levelére válaszólag először is köszönöm irántam tanúsított figyelmét, mely szerint nekem egy igen előnyös telket ajánl megvételre, hazatérésem alkalmából. Mindenesetre megjegy-

zem magamnak szíves ajánlatát, de ebben a pillanatban még semmit sem határozhatok. A közeledő április vége felé azonban már Budapesten leszek, esetleg huzamosabb ideig, amely alkalmossal, ha szerencsém lehet urasággal találkozni, talán valamire elhatározhatom magam. Addig pedig hazafias üdvözléssel vagyok tisztelője Munkácsy Mihály.

H I R E K.

Üdvözet Thaly Kálmánnak.

A párisi magyar kiállítás kormánybiztosaj Lukács Béla tegnapi táviratilag üdvözölte városunk országgyűlési képviselőjét, Thaly Kálmánt abból az alkalomból, hogy a magyar kiállítás huzár terme megnyilt.

Igy hozták ezt a fővárosi lapok, hozzá tűzvént azt a kommentárt, hogy a huzár terem ötlete Thaly Kálmáné, Debreczen város országgyűlési képviselője volt.

Igen, a nagy historikus, az egész magyar tudós világ büszkesége, a dicsőségesen szomorú Rakóczy korszak buvára, az ő lelkes magyar szívével, lelkevel ismét felénk irányította a külföld figyelmét.

Finom érzékével ki tudta választani a t a módot, mely a külföld ezrének es ezrének figyelmét lekötö, állandó érdeklődésben tartja.

Bemutatta a daliás, délczeg leventéket, kik Árpádtól kezdve a mai napig mint mesebeli hősök állanak a magyar haza védelmére, s a „nemzeti trikolor” szívet emelő háromságtól lelkesítve rohanak vészbe, viharba a magyar haza, a magyar név becsületéért.

Üdvözöljük ezért Thaly Kálmánt, városunk képviselőjét, hazánk büszkeségét a legőszintébb tisztelettel.

Kívánjuk, hogy munkás életében még sokszor, igen sokszor szerezzon diadalt, büszkeséget a magyar népek, munkáljon az ő nagy tudásával, széles látkörével, európai műveltségével szantalan évekig a magyar haza s Debreczen város dicsőségére. (s. b.)

* **A kereskedelmi csarnok és a magyar ipar.** A debreczeni kereskedelmi Csarnok a megindított iparpártolási mozgalom ügyében tegnap Mayer Emil elnöklésével ülést tartott. A gyűlésen a kiküldött vegyes albizottság tett jelentést a Csarnok ipari nagy szakbizottságának. Jelentésében közölte a lapunkban már ismertettet határozatot, a melyhez most a nagy bizottság hozzájárult és így határozattá lett:

1. az iparpártolás mozgalmanak irányítására, vezetésére es szervezésére külön önálló egyesületet tart szükségesnek;

2. ez egyesületben a ker. Csarnok befolyására es a kereskedők tevékeny részvételére főszuly fektetendő;

3. letesítendő egyesület szervezetének kidolgozására a debreczeni ker. Csarnok elnöke es titkára mellett a debreczeni Ker. es Ipar-kamara elnökét es titkárát, a debreczeni Ipartestület elnökét es titkárát, es a debreczeni Kereskedő Társulat elnökét es titkárát kéri fel.

A szakbi ostság ezzel a határozatával működését egyelőre befejezi es megbizza dr. Löfkovits Márton csarnoki titkár előadó, hogy addigi munkálkodásáról es azok eredményéről a jelentést elkészítve, azt a szakbizottságot kiküldő debreczeni ker. Csarnok választmányára elé terjessze.

A gyűlés este tíz órakor ért véget.

* **Uj anyakönyvvezető-helyettes.** — A belügyminiszterium vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök a debreczeni anyakönyvi kerületbe a születések es halálozások anyakönyvvezetésére szoritkozó hatáskörrel II-ik anyakönyvvezető-helyettesé Járósy Lajos, nyugalmazott m. kir. honvéd-századost nevezte ki.

* Elvesztett lélek. Közönség-s minden-napi história. Anyja rosszul nevelte, apja ütötte verte. Korán kitaszították az életbe. — Mit tegyen? Az első kísértő szó bünbe hajlja elbukik, s aztán el a hogy tud. Mikor már megundorodik a bünös életől, szeretne vissza térni a becsületes életre, késő. Hogy kárpótolja a multat, egy nem sejtett boldogságot, önkézzel vet véget életének. Ez a szomorú sors jutott osztályrészül Hüse Juliánának is. Előző este széles jó kedve volt, többeknek felúnt a leány szokatlan viselkedése. Mondták is neki: «Hej Julia! rossz vége lesz ennek még!» — Tegnap reggel is vígan végezte a napi teendőit, senki sem sejtette, hogy mit forral agyában. Tettét csak a déli órákban vették észre. Feltűnt hosszas távolléte, keresni kezdék s a padláson találták meg holtn. Testének sulya alatt a kötél, melyre felakasztotta magát leszakadt, ott feküdt a földön hanyat terülve. Zsebében néhány értékes tárgyat találtak s egy levelet, melyet szeretőjétől kapott. Más irást, melyből végzetes tetteinek okát meg lehetne állapítani, nem találtak. Holtestet szállították a kórházba hol ma felboncolják.

* Utcai virtuokodás. Nehány részeg alak, hogy imponáljon, vagy feltűnjön, az elmúlt éjjel kiöntötte dr. Losonczy Álmós megyei főorvos háza előtt felállított kisvasuti megálló oszlopot. Felhívjuk a rendőrség figyelmét ezekre az alakokra, kik a legszigorubb büntetést érdemelnek.

* Szigeti Benedek Sándor gyásza. — Szigeti Benedek Sándort városunk vívőmesterét sulyos gyász érte. Anyó-a özv. Huber Józsefné urnó életének 49-ik évében sulyos szenvedés után elhunyt. A szomorú esetről a család a következő jelentést adta ki:

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetetlen jó anyának, anyósának testvérnek, nagyanyának és áldott emlékü jó rokonnak néhai Özv. Huber Józsefné sz. Kulcsár Eszter urnónek, folyó hó 7-én éjjeli fél 12 órakor, életének 49-ik évében, sulyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hűt tetemei f. hó 9-én délután 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a fő-utca 52. számú háznál tartandó gyászima után a Szent-Anna utcai temetőbe örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztesség-tétele rokonainkat és barátainkat szomorodott szívvel meghívjuk.

Debreczen, 1800. május 8-án.

Bánatos gyermekjei: Ferencz nejével Kiss Szerénával, Jolán ferjével Palánkay Károlyval, Szeréna ferjével Benedek Sandorral, Ilona ferjével Nagy Kálmánnal, Irén, valamint számos rokon nevében is. Áldás és béke lengjen drága porai felett! A temetést Gebauer K. tem. int. rendezi.

* Csanak József temetése. Óriási részvétellel temettek el tegnapelőtt id. Csanak Józsefet. Koporsóját elborították a szebbnél szebb koszorúk, melyeket a következő sorrendben küldöttek a megboldogult ravatalára. Igaz részvétel — a Jánki család. Jenő és Margit. Kedves jó apáknak, János és Mariska. Kedves jó apáknak — Róza és Irma. Kedves jó apáknak — Irén és János. Kedves jó nagyapának — Anikó. A kedves jó nagyapának — Unokái. Ilonka és Zoltán. Janka és Elek. Öszinte szeretettel — Kálmán és Gusztó. A kedves nagybátyáknak — Veronka és Richárd. Szeretettelük jelleül — Berta és Zoltán. Szeretettel keresztapáknak — Szabó Sándor és neje. — Mely tiszteletük jelleül — Kunz Gusztáv és neje. Volt érdemű igazgatójának — István gőzmalom társulat. Rokoni szeretete jelleül — Ilona, Aurél. Szeretettel keresztapáknak — Szabó Miklós és családja. Felejtethetetlen nagybátyáknak — Teréz és Endre. A jó Csanak bácsinak — Andor, Irén, Irma, Margit, Aurél, Vilmos. Tiszteletem jelleül — Hochfelder Jakab. A fe-

lejtethetetlen násznak — Sipos Orbán és neje. Felejtethetetlen főnökünknek — az üzleti személyzet. Tiszteletem és részvétel jelleül — özv. Bihari Imréné. Szeretettel dedapáknak — Klárka és Gaborka. A legmélyebb tisztelete jelleül — Tócsa Zsigmond Meránból. Tisztelete jelleül — a Veszprémi-család Ilona, Pista, Rózsika, Laczi. Nagrabcsült disz-elemlőnek — a kereskedő iftak önképző egyesülete. Tisztelete jelleül — a Veszprémi-család. Tisztelete jelleül — Biró József. Tiszteletünk, szeretetünk jelleül — Miczi és János. Edes jó nagyapának — Margit és Be. a. Mély részvétellel — Huzella-család Nagyvaradról. Szeretettel jó nagybátyáknak — Vilma és Lajos. Szeretettel jó rokonának — Szabó János és családja. Özv. Szabó Sandorné — nagrabcsült sógorának. Szeretete jelleül özv. Göll Nándorné. Tisztelete és szeretete jelleül — Emma. Szeretettel jó apáknak — Margit és Joska. Részvételül — Hantel Vilmos és fia Kálmán. Részvételül — a Borhegyi-család. Piroška és Tóni. Tiszteletük jelleül. Szeretettel nászunknak — Sesztina Lajos és Beör Julia. Pártfogójának halaja jelleül — a debreczeni zenede.

* A szinügyi bizottság ülése. Ma délután 11 órakor a szinügyi bizottság a város-háza tanácstermében K o m l ó s s y Arhur főjegyző elnöksége alatt ülést tartott, amelyen a K o m j á t h y János szinigazgatónak meg b e n t l e v ő 2500 f r t szubvenzióját kiutalta és utána a Komjáthy által beterjesztett szerződéseket tudomásul vette a gyűlés, az elnök az ülést 1/2 12-kor bezárta.

* Rabsegélyző egylet Debreczenben. Közel állunk immar városunkban egy idő óta hangoztatott eszme megvalósításához közel állunk ahhoz, hogy létesüljön. több magyar város példájára, D e b r e c z e n b e n is egy rabsegélyző egyesület. Az ezen ügyet előkészítő bizottság, városunk kiváló jogászai egy felhívást állítottak egybe, melyből m i n d e n k i látni fogja a n e m e s, célját, mely felé ezen alakuló egylet törekedni fog. Folyó hó 13-án egy új időpontot fog megjelölni városunk társadalmi életének humanitarius törekvései között. — E naptól kezdve a játékonyságnak egy új forrása, új nedvet fog törni magának a város társadalmában. Nagy érdeklődéssel nézünk ezen gyűlés elé, s reméljük, hogy azon városunk legjobbjával fogunk találkozni.

* Jülek József mentelepi parancsnok halála. A debreczeni mentelep rokonszenves parancsnoka Jülek százados hirtelen halálával, szívszélbűdés következtében elhunyt. Halálának híre széles körben keltett mély részvételt. Tegnap a városi tanácsülésen is részvétellel vettek tudomásul a szomorú hírt s a tanács elhatározta, hogy a temetésen küldöttsegileg képviselteti magát s e célból Király Gyula gazdasági tanácsnokot és Szabó Kálmán jegyzőt küldte ki. A temetés, amelyben a katonai zenekar is részt vesz, ma délután 3 órakor lesz a mentelep laktanyájának tiszt lakásából. — A család a halálesetről gyászjelentést adott ki.

* Makedvelő előadás. A debreczeni iparos ifjúság pünkösdi második napján a Szent László dalos egyesület javára előadást rendez a Dobos pavilon d sztermében, hol is a Falu rosza kerül színpadra. Rendezőül Boross Mihályt nyertek meg, ki már évek óta sikerrel rendez ilyen előadásokat s ökin-k képzettsége már eleve kezekedik a darab sikeréről. Előadás előtt Boross Mihály elszavajja decoratio meit jelmezben Jokai »Munkácsi rab« cz. költeményét zenekísérettel. Előadás után tánc melyhez és a darabhoz szükséges zenét Kiss Béla jeles zenekara szolgáltatja.

* Hajdu-Böszörményi kedves vendége Hajdu-Böszörményi tudósítónk írja: A szamos-ujvari fegyintézetből egy nagy levél érkezett a helybeli rendőrséghez, melyben tudatják, hogy N y i r i János 68 éves hely-

beli lakos a ki 3 rendbeli lopás büntetvéért 2 évi s 10 havi fegyházbüntetést kapott s ezt Szamos-Ujvaron töltötte — e hó 29-én kiszabadul s hazajön. — Nyirinek fenmaradó büntetése még 7 évi hivatalvesztés és pol. jogainak felfüggesztése, de az bizonyára kevés aggodalmakat fog neki okozni, a ki mostani ülése előtt is már 7 ízben volt elítelve, vagyonbiztonság eleni kihágásért, bírói zártörésért, becsületsértésért, lopásért, hatóság elleni erőszakért. — A fegyintézet igazgatósága még csak kitalásba sem helyezi, hogy Nyiri megjavulna. A hajdu-böszörményiek bizonyára örvendezni fognak a kedves vendégnek, s hazaérkezését üdvriadallal fogják fogadni. Egyben legalább biztosak lehetnek a böszörményiek, hogy a legközelebbi betörésos lopást N y i r i János fogja elkövetni.

* Tűzvész a Hajó-utcán Tegnap d. u. 1/2 6 órakor a tűzoltók sipja verte fel a város nyugalmát. Vadul szaguldottak a Csapó-utcai laktanyából a víztorádók elé fogott lovak. A tűz a Hajó u. 2. sz. háznál ütött ki s az istállók s a kisebb lakók épületei tetején, melyek pedig cseréppel fedték. nyújtogatták a lángok tüzes nyelveiket.

A tűz — Molnár Albert polgártársunk Hajó-utcai udvarán ütött ki. Kétségbeesítette az egész Hajó-utcát az, hogy víz nem volt a környéken. A tűzoltó laktanyáról szállították a vizet. Az oltás egész 1/2 8 óraig tartott, a mi hallatlan dolog. Ismétlődött az az eset, ami a törvényszéki palota égésénél történt. Az illetékes körök gondolkozhatnak elvégre e d o g felett, hiszen kiván leve Debreczen annak, hogy egy nagyobb tüznél az egész város porig ég. Molnár Alberték különben, mint értesülünk a tűz kalmával nem voltak odahaza, csak késő este értesültek a szerencsétlenségről. — A leégett épületek biztosítva voltak.

* Izr. hitközségi tagok figyelmébe. Alólirott választási bizottság ezennel értesíti a debreczeni izr. hitközség t. tagjait, hogy az 1900. évre érvényes választói n vjegyzéket összeállította és f. évi május hó 13-dikáig a egyzói irodában (József kir. h. u. 26. sz. jalat) közszemlére kitette, mely idő alatt a netaláni kihagyások, vagy jogtalan felvételek elleni felszólamlások ugyanott benyújthatók. Debreczen, 1900 május hó. A választási bizottság.

* Bucsú. Debreczenből végleg elköltözvén, nem tehettem eleget azon óhajomnak, hogy mindenkinek személyesen köszönhessek; s a midőn annyi évi itt időzésem alatt a várost és annak közönséget megszerettem, csak természetesen, hogy távozásom a legfajdamasabban érint engemet. Fogadják m. t. vendégeim, jóbarátaim és minden ismerősöm ezuton is a legszívéliesebb »Isten hozzád«-ot és kérem tartsanak meg szives emlékezetökben, valamint én sem szünöm meg mindenkor a leghalásabban gondolni mindenkire. Debreczen, 1900. május 5. J ó n á s Lipót.

* Utazók figyelmébe. Illetékes helyen vett értesülésünk szerint a vonatok folyó évi május hó 9-én az éjjeli Budapestről 2 óra 33 perczkor érkező 1706-os számú vonattól kezdve már nem a régi felvételi épület, hanem az építés tartamára készített ideiglenes állomás épület előtt fognak megállani illetve a forgalom az új épület előtt fog lebonyolítottatni.

* Köszönet nyilvánítás. Fogadják a leghalásabb köszönetünket mindazok, a kik özv. Bányai Péterne édes anyának, nagyanyának végtisztesség-tételénél megjelenni szivesek voltak. A gyászoló család.

* A Dreher sörcsarnok gyönyörű szép udvarkertjében ma este Racz Károly személyes vezetésével teljes zenekarával zeneestélyt rendez. Ez élvezetes estére felhívjuk ez uton is a közönség figyelmét azzal, hogy a remek szép nyári kertben nagyon élvezetes az időzés.

* A szálló és bortermelő szövetkezet irodáját Köpiacz 9. sz. alá Bika szálló mellett helyezte át.

Színház.

A 47-ik cikk. Egymást érik a bucsu-fellépések s rövid időn csendes, kibalt lesz a Kossuth-utcai múzeumesernok. Az este Fáy Flóra bucsuzott el Belot Adolf „47-ik cikk” című darabjában. Cora szerepét játszotta. Ismeretes a debreczeni közönség előtt a kitűnő alakítás, melyet Fáy szerepében bemutatni szokott, az este is lelkesen tapsolták érte s rövid időre szóló bucsuzása igen szép volt. Komjátlyt, mint kiváló partnerét, Tanya és Rubost kell megkiemelnünk, kik nagy gonddal kidolgozott szerepeikben érdemelték ki a közönség osztatlan tetszését.

A kerékpárosok megrendszabályozása.

— A belügyminiszter körrendelete. —
Debreczen, máj 8.

Széll Kálmán belügyminiszter tekintettel a folyton fejlődő kerékpár-sportra, hosszabb körrendeletet bocsátott ki, mely körvonalozza azokat a szabályokat, melyeket a kerékpárosoknak a közbiztonság szempontjából szem előtt kell tartaniok.

A miniszter rendelete a következő:

Másolat 42159. sz. M. kir. belügyminiszter. Körrendelet valamennyi törvényhatóságok, a kerékpárral való közlekedés ügykedvtelésből, mint gyakorlati célból mindinkább terjedvén: szükséges, hogy az ily gépekkel való közlekedés a közbiztonság, közrend és a szabad közlekedés biztosítása érdekében, országsszerte egységesen szabályoztassék. Ennélfogva a kerékpárral közúton és köztereken való közlekedés tárgyában, az 1879. é. XL. tc. 1 §-a alapján a következőket rendelem el:

1. §. A kerékpár különböző a kajaiban és szerkezetében könnyű járműnek tekintetik s a kocsik közlekedésére nézve közúton, utakon és tereken következő általános szabályok, a dolog természetéből folyó eltérésekkel, a kerékpárokra is alkalmazandók. 2. §. A kerékpárral való közlekedés általában csakis kocsitakon engedtetik meg. A mennyiben a kocsitakon rosszasága a kerékpárral való haladást lehetetlenné tenné, úgy a helyi hatóság kivételesen megengedheti a gyalog utak ezelra való felhasználását, de csakis a lépésben menő ember haladását felül nem mő sebességgel. A törvényhatósági joggal felruházott, valamint a rendezett tanácsu városokban a rendőrhatalóságok, vármegyék más területein pedig az illető járás főszolgabírói feljogosítvak, hogy bizonyos közúton vagy tereken a kerékpárral való közlekedést rendeltéleg egészen, vagy részben, vagy a napnak csak bizonyos meghatározott időszakára eltilthassák, e tilalom az illető ut végén láthatólag jelzendő. 3. §. Minden kerékpár, vagy ehhez hasonló szerkezetű gép irányító, fékező és legalább 30 méternyi távolságra hallható csengő készülékkel, valamint első lámpással legyen ellátva, mely a sötétség beálltával meggyújtandó. A lámpás üvege színes nem lehet. Világító anyagul gyertya olaj, vagy kisebb foku villamfény alkalmazható. 4. §. Minden kerékpáros köteles gépet kellő elővigyázattal kezelni és vezetni. A városok és közsegek belterületén kerékpárral tulságos gyorsasággal, vagyis a kőfogatu könnyű kocsik rendes sebességénél gyorsabban előhaladni, versenyt futni, közlekedési eszközöket, embereket és állatokat körül keringeni s általában bárhol olyasmit elkövetni, mi a személy és vagyon biztonságát veszélyeztethetné, a közlekedést akadályozhatná, vagy a lovakat és egyéb állatokat megriaszthatná, tilos. Kapukon át egyik utcából a másikba való befordulásnál, utca keresztezéseknél, közutakkal határos telkekről kifutas, vagy ilyenekbe befutásnál s mindenütt, a hol a kocsik, lovas vagy gyalog közlekedés a rendesenél fokozottabb mérvű, csakis lassan, vagyis a gyalogos rendes sebességgel szabad kerékpározni, sőt esetleg köteles a kerékpáros a szükséghez képest vagy a rendőr közeg figyelmeztetésére géperől leszállva, ezt mindaddig kézen vezetni, míg az uttest ismét

szabaddá nem lesz. 5. §. A haladás irányában áldogáló vagy járókelő közönség a kerékpár vagy ehhez hasonló gép közlekedésére hangos csöngetéssel, kellő időben és jól hallhatóan figyelmeztetendő. A városok és közsegek belterületén utca keresztezéseknél az óvjelzés mindenkor megadandó. 6. §. A kerékpáros gépen, ha csak helyi akadályok nincsenek, mindig utpályája baloldalán haladjon s az ellenkező oldalra — a mennyiben ott kíván megállani mindaddig nem fordulhat, míg céljához közel nem ért. Egyik utcából a másikba kanyarodás jobbra hosszú, balra rövid ívben teendő meg. Szembe jövő kocsiknak, kerékpárosoknak, lovasoknak, nagyobb csoportoknak stb. a kerékpáros kellő időben és módon térjen ki. Ha ezt a helyi, vagy egyéb körülmények meg nem engednék, mindaddig megállapodni, esetleg leszállani tartozik, míg a pálya ismét szabaddá lesz. Hogy ez a kerékpárosnak megkönnyítessék, szükség esetében a szembe jövő kocsik, lovasok stb. lehető lassan haladjanak a ezek is kötelesek a szembe jövő kerékpárosoknak kellő mérvben kiérni. 7. §. Kocsik, lovasok stb. megelőzése jobbra, gyorsított menet sebességgel történjék. A kocsik, adott figyelmeztető jelre szükség esetében annyira köteles balra kitérni, hogy a kerékpáros veszély nélkül elmehessen mellette. Az utak szögletén és keresztezéseken, hidakon, kapualjakban, alagutakon s mindenütt a hol az uttest, kocsik s más járművek közlekedése miatt szűknek bizonyul — tilos a megelőzés. 8. §. Ha a kerékpáros észrevezi, hogy a ló a kerékpár láttára megbokrosodik, vagy hogy ha egyébként a kerékpárral való elhaladása az emberek testi biztonságát veszélyeztethetné, tartozik géperől leszállani. 9. §. Zárt-sorokban menetelő katonaságnak, temetéseknek, nyilvános felvonulásoknak, udvari hirtóknak, posta fogatoknak, szekerekkel mentésre szított tűzoltóságoknak és mentőknek, valamint a közutak felocsolását végző járműveknek úgy az előre haladó, mint a szembe jövő kerékpáros gépevel kitérni köteles. Ha ezt a helyi viszonyok meg nem engednek, tartozik azok elvonulásáig megállani. 10. §. Több kerékpárral egymás mellett haladni csak ott szabad, hol azt a közlekedési viszonyok megengedik, ha a pálya szűknek bizonyulna kitérni és megelőzni csak egyenként szabad. 11. §. Közúton a mutatóvanyok sorában tartozó nem rendes módon való kerékpározás tilos. 12. §. Tilos a kerékpárokhoz, vagy hasonló gépekhez ebeket zsinórral vagy egyébként oda kötve futtatni. 13. §. Kerékpár versenyek tömeges kerékpáros felvonulások csupán erre alkalmas helyeken, illetve utvonalonokon és időben az illetékes helyi rendőr hatóság előze es engedélyével és az ez által előírt módzatok betartásával rendezhetők. 14. §. A kerékpárosok egyfelől jelen általános szabályok, valamint az erre vonatkozó helyhatósági különleges rendelkezések betartására kötelezve, másfelől azonban akár kedvtelésből, a k a r g y a k o r l a t i c z é l o k b ó l ü z ö t t k e r é k p á r o z á s o k n a l h á t ó s á g i t á m o g a t á s r a é s v é d e l e m r e i g é n y t t a r t i h a t n a k. 15. §. Kutyáknak a kerékpározók utáni uszítása tilos, valamint a kerékpározó után riadó kutyát gazdája vagy hozzátartozója visszahívni köteles. 16. §. A rendőri közeg felszólításának s rendelkezéseinek a kerékpározók engedelmeskedni tartoznak, úgy szinten kötelesek a rendőrközegek felszólítására megállani s ezek kívánatára magukat igazolni, a magukat igazolni nem tudó kerékpárosok kötelesek gépjüket kézen vezetni, az illető rendőr közeg a rendőrhatalóság legközelebbi helyiségébe követni. 17. §. A kerékpároknak rendőri vagy egyéb című díjak a helyhatóságok által csak belügyminiszteri jóváhagyás után vehetők ki. 18. §. Jelen rendelet ellen vétők, vagy cselekvők rendőri kihágást követnek el s a mennyiben cselekményük vagy mulasztóink a magyar büntető törvények, vagy az 1890. évi I. t. cz. valamely szakaszába nem ütköznek, 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, vi szaes es esetében pedig 8 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel bün-

tetendők. Ezen kihágásokat illetőleg serdületlenekre nézve, az 1879. évi XL. t. cz. 27. §. irányát adó 19. §. Ezen rendőri kihágások fokozatos elbírálására a 38547/1880 szám alatt kiadott belügyminiszteri rendelet 8. §-ában rendőrhatalóságok illetékesek. 20. §. A pénzbüntetésekbe befolyt összegek az 1892. évi XXVII. t. cz. 3. §-ában jelzett czelokra fordítandók. 21. §. Jelen rendeletem 1897. évi július hó 1-én lép életbe, a mely napon minden, e tárgyra vonatkozó eddigi ellenkező határozmány nagy rendelkezés hatályát veszti. Miről a törvényhatóságot jelen rendeletem pontos és szigorú betartása, illetve végrehajtása végett ezennel értesitem. Budapest 1897. évi június hó 3-án. Perczel. Kivül Debreczen sz. kir. város Tanácsa. Érk 1897. jun. 14-én. 6408/1897 szám.

Ezen hivatalból kiállított helytelen eredetiről készült hivatalos másolat hitelesre.

Debreczen, 1900. május hó 1-én.

Beke Imre.
városi kiadó.

Egyház.

A szatmári ev. ref. egyházmegye gondnokául múlt hónap 10-ikén 67 szavazattal 63 szavazattal — Szegedi Antal tanácsbíró választotta meg. A feltűnés nélkül, zajtalanul, de benső buzgósággal egyháza javát munkáló embernek azon helyre állítása amelyet a legnehezebb időben Válllyi János úgy töltött be, hogy a tiszántúli egyházkerület gondnoki méltóságára érdemesült — oly megtiszteltetés, a melyre a megtisztelt nem vágyakozott. Fontos előttünk ezen választás, mert egy feltűnés nélküli, szerény, bensőséges egyházi munkás élet érdemének önként jövő, elismerését látjuk ebben a szatmári egyházmegye részéről.

La Médecine Nouvelle.

A Dr. Péradon és Dumas urak, párisi orvos fakultástagjai vezetésével álló „Médecine Nouvelle” (17. évfolyam), ingyen és bérmentve küld minden tudakozó-dasra egy német képes röpiratot, mely részletes felvilágosítást nyújt a vitalisikus külső használatra alkalmas gyökéres gyógymódról az ideg- és mellbetegségek, neurasténia, rheuma, gyomor-, máj-, vesebajok, bénaság, köszvény, daganat, sükettség, kövérségnél stb.

Czím: „Hôtel de la Médecine Nouvelle” 19. rue de Lisbonne, Paris. A konzultációk minden nyelven ingyen.

CSARNOK.

Magda.

Regény egy kötetben.

Írta: Sipos Béla.

(Folytatás.)

11. t.

Déri Pál rendes delutáni látogatója letézentul Magdának. A különös modoru, enerikus leány egész büvökrébe vonta, úgy, hogy akarva sem szabadulhatott tőle.

Magda egy látszott teljesen rokonszenvezett Dérivel, mert minden látogatás után kitüntető szíveséggel es rokonszenvvel fogadta.

Színhazi körökben szárnyra is kelt a hír, hogy az új primadonna nagyon bőven pazarolja kegyeit a fiatal hi lapiróra, úgy látszik végleg beakarja hálózni.

Pedig ha viszonyról lehetett szó kettőjük között, úgy ez a legártatlanabb legideálisabb volt. Hiszen minden idejüket „A Vadászokra” való előkészület foglalta le. — Magda szinte lázas izgatottsággal készült első nagy szerepre Déri utbaigazítása alapján, ki nek különösen

a kosztümök megválasztásánál volt döntő szava.

Három nappal az első előadás előtt Déri rendes vizitjét tette meg Magdának.

Az előszobában a szobaleány fogadta a hamiskás mosolylyal tuszkolta be a nappali szobába.

Óragysága rögtön itt lesz tessék egy pillanatra várni.

Déri kedvetlenül kezdett lapozgatni az asztalon heverő albumban, mikor egyszerre felfnyit a hálószoba ajtaja s csengő női hang kiáltotta:

— Cser Magda Déri Pal operettjében. II-ik felvonás végjelenete!

Déri hátrafordult, de csaknem visszatartott. Magda szépségének egész pompájában állott előtte.

A vadászok Katiczája állott előtte a II-ik felvonásban. A kis parasztleányból világhírű táncosnő lett. Most éppen a színpadra készül elragadó jelmezben. Ervényesült e ruhában testének legkisebb szépsége is. Hullámzó szőke haja mint palást omlott szét válláról, gömböjű fehér karja páratlanul kis keze fejét kulcsolta át hófehér keble a finom batyút alatt szinte láthatóan pihegett s lenge ruhája kiemegette szoborszerű testének minden körvonalát.

Déri elkábultva nézte a csodás tüneményt azon gondolkodva, hogy hol rejtette el eddig ezt a szemvakító bájokat.

Aztán öntudatlanul leült a zongorához s vadul játszani kezdte azt a Tarantellát, melyet Katiczának el kell bűvölni a közönséget, s egyúttal a darab sikerét is részben biztosítani.

Mesésen táncolt Magda. Annyi tűz, szenvedély és inger volt tánczában, hogy Déri Pal — elragadtatással csókolt meg a kezét.

— Édes Magda igazán hálás vagyok! Oriás siker, fényes siker, most már előre látom.

Magda biztos fölényvel fogadta Déri elragadtatását, s megegyezően eltánczolta a Tarantellát, talán még tüzebben, mámorítóbban.

V.

A főváros utcáin hatalmas reklam hirdetések tudatták a közönséggel, hogy egyik operett színházban szenzációs premiér lesz. Déri Pal új operettje A vadászok kerül színpadra. A főszerepet Cser Magda a színház új csillaga fogja játszani.

A reklámnak, no meg Cser Magda fellépésének meg volt a kívánt eredménye. A színház 1/2 8 órára zsúfolásig megtelt, jegyet semmi pénzért nem lehetett kapni.

Déri hét óra előtt ment fel a színházhoz. Bekopogtatott Magda öltözőjébe, de nem fogadta el.

— Ideges vagyok, hagyjon magamra. Előadás után majd együtt vacsorálunk.

A színpadon kezdett ödöngeni de onnan is hamarosan elküldötték.

— Ne zavarja a munkásokat. Menjen nézze a közönséget.

Szó nélkül ment páholyába. A mint végig nézte a közönséget, hideg borzongás fogta el.

Ez azonban nem a szerző remegése volt darabja sorsa felett. Érezte, előre tudta a sikert. Ez a szerelmes ember remegése volt, a ki nem tudja, hogy kedvesét nem fogja e szét tépni a moloch, az a szörnyeteg, melyet közönségnek neveznek.

Folyt. köv.

Nyilt-tér.

Aki egészségére vigyáz, igyék FERENCZ JÓZSEF keserűvizet a melyet 20 év óta nagy becsben tartanak az egész világon. Az utolsó kiállításán egyedül tiszteltetett meg a nagy milleniumi éremmel és egyedül egy legmagasabb kitüntetéssel. A Ferencz Jó zse f keserű vizet mindenütt árusítják.

a szakértők és kitünőségek egyhangú ítélete szerint a száji- és fogakra feltétlenül legjobb szernek tekinthető, mivel ez az első és egyedüli száji és fogviz, amely eddig elért fertiltlenítő ereje által az üres fogak és rozsz szájszagok okait eltávolítja és ezt kitünő frissítő jó íz mellett. A „K o s m i n” ezen tulajdonságainál fogva minden kiállításán, ahol részt vett, arany éremmel lett kitüntetve és naponta magas uraságok által használtatik. Sokáig eltartó üveg 1 frt. Kapható a gyógyszerárakban, jobb drogua- és illatszerekkereskedésben.

Figyelmet kérek!

Egy szép ház, mely ujonnan épült, még pedig emeletes, Debreczen egyik legszebb utcájában, a legnagyobb kényelemmel, vízvezetékekkel ellátva, **rendkívül jutányos áron**, a legkedvezőbb feltételek mellett **eladó**. Megjegyzem, a ház még 9 évig adómentes.

Értekezhetni **Turai Farkas** közvetítő irodájában Debreczen, Miklós-utca.

Hirdetmény.

A nagyerdőn vagy a Guti farraktárban az erdőségekből kivágott

műtölgyfákat

minden vastagságban, rönkökben, vagy kifaragva

eladunk,

valamint a helyszínen **favég esőlék forgácscsal, 2 köbméter csomónként hat korona, esetleg 10 csomó vételnél tiz korona engedménnyel minden órán eladunk.**

Bővebb értesítést nyerni

HORVÁTH és BICZÓ

építő cég irodájában, n.-csapó-u.

51. sz. a.

Értesítés.

Katz Herman

nagy

férfi, nő és gyermek-ruha áruházát

május 1-től

a **D r é h e r** söresarnok többszomszédságában, az „Angol Divat” helyiségébe helyezte át s kéri a t. vevőközönség további pártfogását.

Kiadó

vendéglőnek, korcsmának, vagy kereskedésnek alkalmas üzlet-helyiség 4 szobával és mellék-helyiségekkel jó forgalmu helyen a vasuti állomás mellett **Petőfi-tér 2. szám alatt.**

Bővebb értesítés ugyanott.

Tavaszi és nyári idény

1900.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. (frt 2.75, 3.70, 4.80 jó hosszú, teljes uri öl. - 6.- és 6.90 jobb tönny (kabát, nadrág) - 7.75 finom mellény) ad, ára csak - 8.65 finomabb - 10.- legfinomabb

Egy szelvény fekete szalon öltönyből 10 frt, valamint fejtölt. szöveteket, turisztikadobozokat, legfinomabb kamarnokat stb. stb. külföldi gyári áron a valódiságáról és szoliditásáról jól ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünben.

Minták ingyen és bérmentve. — Minták szállításért jótállás. A magánfelek előnyei tetemesek: szöveteket közvetlenül fenti cégtől a gyárhelyiségéből rendelni.

Az igen tisztelt gazdaközönséghez!

Van szerencsém az igen tisztelt gazdaközönséget értesíteni, hogy

GÉPRAKTÁRAMAT

a Szikszay-ház átellenében levő SWETICS-féle házba, (Fóter 43. sz., Dréher-söröcsarnok mellett) helyeztem át.

Klein Jakab urtól f. évi január havában megvontam ottani képviselőmet, május 1-től fogva pedig megszűnik alkalmazottam lenni. Képviselőttemmel Hajdu, Szabolcs és Szatmárvármegyék területére

Gelbmann József urat biztam meg,

aki már évek óta működik részemre a debreczeni piacon.

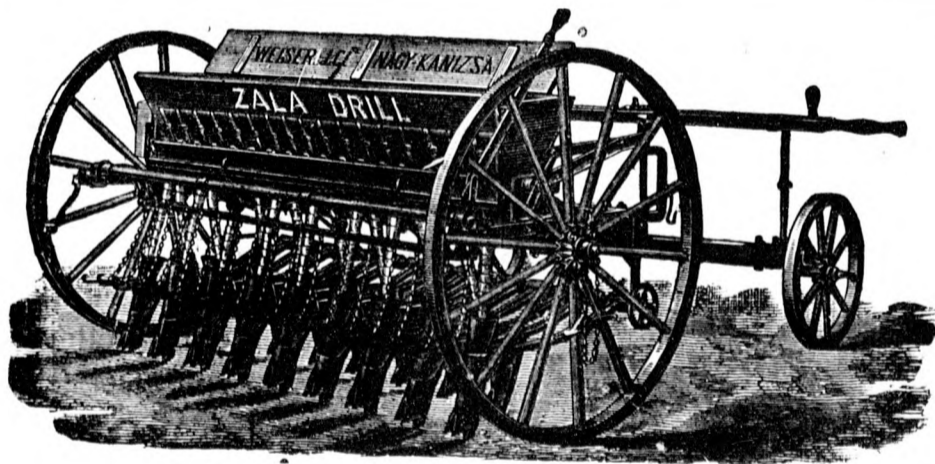
Ezek előrebocsájtása után tisztelettel kérem az igen t. gazdaközönséget, hogy elismert elsőrangú, tősgyökeres magyar gyártmányaimat, ezután is nagybecsű pártolásában részesíteni kegyeskedjék, és ne hagyja magát megtéveszteni cseh-gyárosok magyarnak hirdetett gyártmányjaival.

Midőn képviselőmet Gelbmann József urat és gyártmányaimat az igen t. gazdaközönség további jóindulatába ajánlom, vagyok

hazafias tisztelettel

WEISER J. C.

gazdasági gépgyára és vasöntődéje
Nagy-Kanizsán.

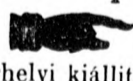

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvetőgépek, a melynek elmés ujitásait a nagy közönség már jól ismeri nem szorul külön dicséretre, minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte úgy 1897. október 1. a kishéri nemzetközi vetőgép versenyen az

 állami arany éremmel lett kitüntetve,

a Maros-vásárhelyi kiállításon és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen az első díjat, aranyérmét nyert, továbbá figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

aczélból készített Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket.

Raktáron tartunk: 13—15 és 17 soros ZALA-DRILL vetőgépeket, továbbá rosták, konkolyozók, szecskavágók, répavágók, kukoricza morzsolók, ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Május 1-től: Főpiacz 43. sz., a Svetics-ház udvarán,
a Dréher-söröcsarnok mellett.

Gelbmann József,

Weiser J. C. gazd. gépgyár képviselője.

Nyomatott Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.